

Ο Φήνμπεργκ είναι εξαιρετικός στο να συμφιλιώνει στοχαστικά τόσο διαφορετικούς μεταξύ τους όπως ο Μαρξ και ο Χάιντεγκερ, προσεγγίζεις τόσο ενάντιες μεταξύ τους όπως η κοινωνική κατασκευασιοκρατία και ο τεχνολογικός ντετριμισμός, βιβλιογραφία τόσο αχανή όπως εκείνη για τις Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας και εκείνη για την θεωρία της νεωτερικότητας, αλλά και μελέτες πεδίου με εμβέλεια από την Ιαπωνία μέχρι τη Γαλλία.

William Rehg, *Saint Louis University*

Ο Φήνμπεργκ εξακολουθεί να ανανεώνει τις αρχικές σκέψεις του ως προς τη σχέση μεταξύ λόγου και εμπειρίας, μία σχέση που στα χέρια του λαμβάνει τη μορφή μιας ισχυρής κριτικής έναντι των δυστοπικών θεωρήσεων που διαπερνούν το στοχασμό του 21ου αιώνα ως προς το λόγο και την πράξη στη νεωτερικότητα.

- Graham Mackenzie, *Simon Fraser University*

Το βιβλίο του Φήνμπεργκ είναι κατάλληλο για εκείνους που ενδιαφέρονται για μια φιλοσοφία της τεχνολογίας που δεν βασίζεται αποκλειστικά ούτε σε μελέτες πεδίου ούτε στη φαινομενολογική παράδοση. Επιπλέον, η εισαγωγή μη-δυτικών οπτικών, όπως η ιαπωνική, είναι αναζωογονητική και δείχνει προς το μέλλον των διεθνικών σπουδών σε αυτό το πεδίο.

Christian Lotz, *Professor of Philosophy at Michigan State University*

Ο Φήνμπεργκ γράφει ξεκάθαρα, οργανώνει τα επιχειρήματά του καλά και προσφέρει μια εξαιρετική παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί η κριτική θεωρία της τεχνολογίας. Προτείνω το βιβλίο σε οποιονδήποτε ενδιαφέρεται για το σημείο τομής μεταξύ σπουδών επιστήμης και τεχνολογίας και σύγχρονης φιλοσοφίας.

Todd Suomela, *Bucknell University*

Ένας πρωτοπόρος φιλόσοφος της τεχνολογίας καλεί για τον δημοκρατικό συγχρονισμό της τεχνολογικής ορθολογικότητας με την καθημερινή εμπειρία.

Οι τεχνολογίες, οι αγορές και οι διοικήσεις της σημερινής κοινωνίας της πληροφορίας βρίσκονται σε κρίση. Ερχόμαστε διαρκώς αντιμέτωποι με επαναλαμβανόμενες καταστροφές σε κάθε τομέα: κλιματική κρίση, ενεργειακή ανεπάρκεια, οικονομική κατάρρευση. Το σύστημα έχει διαρραγεί, παρά τα όσα δηλώνουν ότι γνωρίζουν οι τεχνοκράτες σχετικά με την επιστήμη, την τεχνολογία και την οικονομία. Τα εν λόγω προβλήματα διογκώνονται από το γεγονός ότι οι σημερινές παντοδύναμες τεχνολογίες έχουν απρόβλεπτες συνέπειες που διαταράσσουν την καθημερινή ζωή: οι νέοι αφέντες της τεχνολογίας δεν περιορίζονται από τα διδάγματα της εμπειρίας και αντιθέτως επιταχύνουν τη μεταβολή σε σημείο όπου η κοινωνία οδηγείται σε διαρκή αναταραχή. Στο *Μεταξύ λόγου και εμπειρίας*, ο πρωτοπόρος φιλόσοφος της τεχνολογίας Άντριου Φήνμπεργκ αναπτύσσει τη σκέψη της αλληλεξάρτησης του λόγου -της επιστημονικής γνώσης, της τεχνολογικής ορθολογικότητας- και της εμπειρίας. Ο Φήνμπεργκ εξετάζει διάφορες διαστάσεις της άρρητης σχέσης μεταξύ τεχνολογίας και κοινωνίας υπό το πρίσμα της κριτικής θεωρίας της τεχνολογίας, μίας προσέγγισης που έχει αναπτύξει ο ίδιος τα τελευταία είκοσι χρόνια. Ο Φήνμπεργκ αναδεικνύει δύο παραδείγματα δημοκρατικής παρέμβασης στην τεχνολογία: το διαδίκτυο (στο οποίο η πρωτοβουλία των χρηστών έχει επηρεάσει τον ίδιο τον σχεδιασμό) και το περιβαλλοντικό κίνημα (στο οποίο η επιστήμη συγχρονίζεται με την διαμαρτυρία και την διαμόρφωση πολιτικών). Εξετάζει μεθοδολογικές εφαρμογές της κριτικής θεωρίας της τεχνολογίας στην περίπτωση του γαλλικού δικτύου υπολογιστών Minitel, καθώς και ως προς τη σχέση μεταξύ εθνικής κουλτούρας και τεχνολογίας στην Ιαπωνία. Τέλος, ο Φήνμπεργκ αντλεί από τις φιλοσοφίες της τεχνολογίας στοχαστών όπως ο Χάιντεγκερ, ο Χάμπερμας, ο Λατούρ και ο Μαρκούζε. Η σταδιακή επέκταση της δημοκρατίας στην τεχνολογική σφαίρα, θεωρεί ο Φήνμπεργκ, αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές πολιτικές απαιτήσεις της εποχής μας.

ISBN 978-618-5289-68-3

9 786185 289683

ΡΟΠΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Andrew Feenberg

Μεταξύ λόγου και εμπειρίας

Andrew Feenberg

Μεταξύ λόγου και εμπειρίας

Κείμενα
για την τεχνολογία
και τη νεωτερικότητα

Εισαγωγή:
Γκόλφω Μαγγίνη

Μετάφραση, επίμετρο:
Γιάννης Περπερίδης

ΡΟΠΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Άντριου Φήνμπεργκ

Ο Άντριου Φήνμπεργκ είναι συντονιστής έρευνας στον Καναδά (Canada Research Chair) στη Φιλοσοφία της Τεχνολογίας στη Σχολή Επικοινωνίας του πανεπιστημίου Σάιμον Φρέιζερ, στο οποίο είναι διευθυντής του εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Επικοινωνίας και Τεχνολογίας. Έχει διδάξει για πολλά χρόνια στο τμήμα Φιλοσοφίας του πανεπιστημίου του Σαν Ντιέγκο, στο πανεπιστήμιο Ντιουκ, στο πανεπιστήμιο του Μπάφαλο, στα πανεπιστήμια της Καλιφόρνια και Ιρβίν, στη Σορβόνη, στο πανεπιστήμιο Παρί-Ντωφίν, στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (EHES) του Παρισιού, καθώς και στο πανεπιστήμιο του Τόκυο και στο πανεπιστήμιο της Μπραζιλία.

Είναι ο συγγραφέας των βιβλίων *Κριτική Θεωρία της Τεχνολογίας* (1991), *Εναλλακτική Νεωτερικότητα* (1995), *Διερωτώμενοι για την Τεχνολογία* (1999), *Μετασχηματίζοντας την Τεχνολογία* (2002) και *Χάιντεγκερ και Μαρκούζε* (2005).

Ο Φήνμπεργκ είναι εξαιρετικός στο να συμφιλιώνει στοχαστές τόσο διαφορετικούς μεταξύ τους όπως ο Μαρξ και ο Χάιντεγκερ, προσεγγίζεις τόσο ενάντιες μεταξύ τους όπως η κοινωνική κατασκευασιοκρατία και ο τεχνολογικός ντετριμνισμός, βιβλιογραφία τόσο αχανή όπως εκείνη για τις Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας και εκείνη για την θεωρία της νεωτερικότητας, αλλά και μελέτες πεδίου με εμβέλεια από την Ιαπωνία μέχρι τη Γαλλία.

William Rehg, *Saint Louis University*

Ο Φήνμπεργκ εξακολουθεί να ανανεώνει τις αρχικές σκέψεις του ως προς τη σχέση μεταξύ λόγου και εμπειρίας, μία σχέση που στα χέρια του λαμβάνει τη μορφή μιας ισχυρής κριτικής έναντι των δυστοπικών θεωρήσεων που διαπερνούν το στοχασμό του 21ου αιώνα ως προς το λόγο και την πράξη στη νεωτερικότητα.

- Graham Mackenzie, *Simon Fraser University*

Το βιβλίο του Φήνμπεργκ είναι κατάλληλο για εκείνους που ενδιαφέρονται για μια φιλοσοφία της τεχνολογίας που δεν βασίζεται αποκλειστικά ούτε σε μελέτες πεδίου ούτε στη φαινομενολογική παράδοση. Επιπλέον, η εισαγωγή μη-δυτικών οπτικών, όπως η ιαπωνική, είναι αναζωογονητική και δείχνει προς το μέλλον των διεθνικών σπουδών σε αυτό το πεδίο.

Christian Lotz, *Professor of Philosophy at Michigan State University*

Ο Φήνμπεργκ γράφει ξεκάθαρα, οργανώνει τα επιχειρήματά του καλά και προσφέρει μια εξαιρετική παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί η κριτική θεωρία της τεχνολογίας. Προτείνω το βιβλίο σε οποιονδήποτε ενδιαφέρεται για το σημείο τομής μεταξύ σπουδών επιστήμης και τεχνολογίας και σύγχρονης φιλοσοφίας.

Todd Suomela, *Bucknell University*

Ένας πρωτοπόρος φιλόσοφος της τεχνολογίας καλεί για τον δημοκρατικό συγχρονισμό της τεχνολογικής ορθολογικότητας με την καθημερινή εμπειρία.

Οι τεχνολογίες, οι αγορές και οι διοικήσεις της σημερινής κοινωνίας της πληροφορίας βρίσκονται σε κρίση. Ερχόμαστε διαρκώς αντιμέτωποι με επαναλαμβανόμενες καταστροφές σε κάθε τομέα: κλιματική κρίση, ενεργειακή ανεπάρκεια, οικονομική κατάρρευση. Το σύστημα έχει διαρραγεί, παρά τα όσα δηλώνουν ότι γνωρίζουν οι τεχνοκράτες σχετικά με την επιστήμη, την τεχνολογία και την οικονομία. Τα εν λόγω προβλήματα διογκώνονται από το γεγονός ότι οι σημερινές παντοδύναμες τεχνολογίες έχουν απρόβλεπτες συνέπειες που διαταράσσουν την καθημερινή ζωή: οι νέοι αφέντες της τεχνολογίας δεν περιορίζονται από τα διδάγματα της εμπειρίας και αντιθέτως επιταχύνουν τη μεταβολή σε σημείο όπου η κοινωνία οδηγείται σε διαρκή αναταραχή. Στο *Μεταξύ λόγου και εμπειρίας*, ο πρωτοπόρος φιλόσοφος της τεχνολογίας Άντριου Φήνμπεργκ αναπτύσσει τη σκέψη της αλληλεξάρτησης του λόγου -της επιστημονικής γνώσης, της τεχνολογικής ορθολογικότητας- και της εμπειρίας. Ο Φήνμπεργκ εξετάζει διάφορες διαστάσεις της άρρητης σχέσης μεταξύ τεχνολογίας και κοινωνίας υπό το πρίσμα της κριτικής θεωρίας της τεχνολογίας, μίας προσέγγισης που έχει αναπτύξει ο ίδιος τα τελευταία είκοσι χρόνια. Ο Φήνμπεργκ αναδεικνύει δύο παραδείγματα δημοκρατικής παρέμβασης στην τεχνολογία: το διαδίκτυο (στο οποίο η πρωτοβουλία των χρηστών έχει επηρεάσει τον ίδιο τον σχεδιασμό) και το περιβαλλοντικό κίνημα (στο οποίο η επιστήμη συγχρονίζεται με την διαμαρτυρία και την διαμόρφωση πολιτικών). Εξετάζει μεθοδολογικές εφαρμογές της κριτικής θεωρίας της τεχνολογίας στην περίπτωση του γαλλικού δικτύου υπολογιστών Minitel, καθώς και ως προς τη σχέση μεταξύ εθνικής κουλτούρας και τεχνολογίας στην Ιαπωνία. Τέλος, ο Φήνμπεργκ αντλεί από τις φιλοσοφίες της τεχνολογίας στοχαστών όπως ο Χάιντεγκερ, ο Χάμπερμας, ο Λατούρ και ο Μαρκούζε. Η σταδιακή επέκταση της δημοκρατίας στην τεχνολογική σφαίρα, θεωρεί ο Φήνμπεργκ, αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές πολιτικές απαιτήσεις της εποχής μας.

ISBN 978-618-5289-68-3

9 786185 289683

ΡΟΠΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Andrew Feenberg

Μεταξύ λόγου και εμπειρίας

Andrew Feenberg

Μεταξύ λόγου και εμπειρίας

Κείμενα
για την τεχνολογία
και τη νεωτερικότητα

Εισαγωγή:
Γκόλφω Μαγγίνη

Μετάφραση, επίμετρο:
Γιάννης Περπερίδης

ΡΟΠΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Άντριου Φήνμπεργκ

Ο Άντριου Φήνμπεργκ είναι συντονιστής έρευνας στον Καναδά (Canada Research Chair) στη Φιλοσοφία της Τεχνολογίας στη Σχολή Επικοινωνίας του πανεπιστημίου Σάιμον Φρέιζερ, στο οποίο είναι διευθυντής του εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Επικοινωνίας και Τεχνολογίας. Έχει διδάξει για πολλά χρόνια στο τμήμα Φιλοσοφίας του πανεπιστημίου του Σαν Ντιέγκο, στο πανεπιστήμιο Ντιουκ, στο πανεπιστήμιο του Μπάφαλο, στα πανεπιστήμια της Καλιφόρνια και Ιρβίν, στη Σορβόνη, στο πανεπιστήμιο Παρί-Ντωφίν, στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (EHES) του Παρισιού, καθώς και στο πανεπιστήμιο του Τόκιο και στο πανεπιστήμιο της Μπραζιλία.

Είναι ο συγγραφέας των βιβλίων *Κριτική Θεωρία της Τεχνολογίας* (1991), *Εναλλακτική Νεωτερικότητα* (1995), *Διερωτώμενοι για την Τεχνολογία* (1999), *Μετασχηματίζοντας την Τεχνολογία* (2002) και *Χάιντεγκερ και Μαρκούζε* (2005).